

VERSLAG GOAB-KRING ZUID-WEST

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB regio Zuid-West, die plaatsvond op 23 november 2023 van 10.00 – 12.00 (digitaal). Er waren 23 beleidsambtenaren aanwezig en 2 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Subsidie en tarieven
4. Voorschoolse zorgstructuur
5. In de etalage
6. Ve in de gastouderopvang
7. Kleine kernen
8. Afsluiting

NIEUWS GOAB

Activiteiten GOAB ondersteuningstraject schooljaar 2023/2024

- 12 december 10-11.30: [webinar](#) 'zware' ve-groepen (min. 8 ve-kinderen)
- Update Handreiking inzet GOAB middelen (Q4-23)
- GOAB beleidsoverdrachtdossier ambtenaren (Q1-24)
- Bijeenkomst ve-aanbod asielpeuters (ws Q2-2024)
- Product Prijsopbouw ve (Q1-2024)
- Webinar rol ve in LEA (Q1-2024)
- Themabijeenkomst personeelstekort in de ve (Q1-2024)
- Product ve in andere contexten (Q20-2024)

Bijeenkomsten incl inschrijving terug te vinden via www.goab.eu/agenda en producten terug te vinden via www.goab.eu/kennisbank.

Kamerbrieven juli-november 2023

- 4 juli 2023 [brief](#) Programma Ontwikkeling jonge kind. Uitleg van het programma. Eerder al in vorige kenniskring benoemd, nu dus officieel. Is van toepassing op de 20 gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Inzet op voorschools en vroegschool en ouders. O.a. stimuleren ontwikkeling in gezin, gezamenlijke scholing voor pm'ers en leerkrachten, 2e beroepskracht vroegschoolse educatie en werken aan bereik.
- 6 juli 2023 [verzamelbrief](#) OCW. Kamerbrief waarin stand van zaken rondom moties en onderwerpen betreffende het onderwijs staan beschreven. Zoals nieuwkomers onderwijs (over gegevensuitwisseling) en leerlingvervoer. Maar ook het inspectieonderzoek kwaliteit voorschools waarbij het gaat over versterken van structureel toezicht op de educatieve kwaliteit (ipv nu signaalgestuurd). Ook de resultaten van de implementatiemonitor, zie verderop, staan in deze brief.
- 15 september 2023: stavaza [herziening](#) kinderopvang financieringsstelsel. Het ministerie SZW geeft het nieuwe kabinet in deze brief een aantal opties en beslispunten mee om de herziening van de financiering van kinderopvang te regelen, mede op basis van de impactanalyses van o.a. de branches en de

kennisnotitie van SCP en CPB. Bv over arbeidseis en over inkomensafhankelijke ouderbijdrage. Ook de relatie tot de financiering van peuteropvang en ve komt in de brief naar voren.

- 19 september 2023: subsidie [Brugfunctionaris](#). In de recente nieuwsflits vanuit GOAB (met ook de bedragen SPUK GOAB) is ook informatie gestuurd over de brugfunctionaris subsidie in een brief die ook over schoolmaaltijden gaat. Schoolmaaltijden worden ook in 2024 gratis beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt in 2024 bijna € 52 miljoen beschikbaar gesteld voor extra brugfunctionarissen (scholen moeten subsidie aanvragen). De brugfunctionaris zet zich vanuit school in om de verbinding tussen school, thuis, zorg en ondersteuning te versterken. De subsidieronde gaat met enige vertraging per januari 2024 open.
- 12 oktober 2023: Stand van zaken [School en Omgeving](#). School en Omgeving is een programma gericht op verrijkt aanbod voor leerlingen buiten schooltijd. Er is een nieuwe subsidieronde gestart per dit schooljaar. Deze brief gaat daarover.
- 27 oktober 2023: Verdere [kwaliteitsverbeteringen](#) voorschoolse educatie. Deze brief gaat over Personeelstekort ve (Berenschot rapport), Gastouderopvang en ve, Structureel toezicht op kwaliteit ve (AEF rapport), Reactie inspectierapporten ve en LEA en tot slot reactie Rapport Onderwijsraad.
 - Ad 1: Rijk gaat pm'ers in opleiding ook formatief laten meetellen (voorlopig).
 - Ad 2: Er komt verkenning van ve in de gastouderopvang.
 - Ad 3: Scenario volledige toezicht door GGD voor ve wordt nader uitgewerkt.
 - Ad 4: Er komt een handreiking LEA en terminologie van artikel WPO 161 gaat wellicht veranderd worden, bv naar 'om scholen te stimuleren een afspiegeling van hun wijk of gemeente te zijn' ipv evenredige verdeling van leerlingen met onderwijsachterstanden. Daarnaast verkenning naar landelijke doelgroepbepaling vve en aanpassing resultaatafspraken.
 - Ad 5: N.a.v. adviezen Onderwijsraad: deel oppakken door volgend kabinet en deel via gesprekken over doorgaande lijn.
- [Kamerbrief](#) SZW 7 nov mbt fiscaal max tarief 2024. Fiscaal maximum was verhoogd naar € 9,65 in 2024, maar politiek wilde meer, via amendement afgedwongen, dus nu verhoogd naar € 10,25 en via spoedprocedure per 1-1-2024 in laten gaan. VNG [adviestabel](#) ouderbijdrage peuteropvang is aangepast.

Vragen gemeente

- Bij het recente onderzoekskader van de Inspectie is geen bijlage meer over vve op gemeentelijk niveau. Klopt dat en waarom? De Inspectie heeft per mail achteraf de volgende toelichting gegeven: 'We hebben nu een apart kader voor het gemeentelijk [toezicht](#). Daarom is de bijlage uit het toezicht kader voorschoolse educatie en primair onderwijs vervallen.'

Onderzoeken

- [Factsheet](#) Onderwijsinspectie: kwaliteit voorschoolse educatie 2022
De meeste voorscholen scoren volgens het waarderingskader van de inspectie voldoende tot goed, aldus het rapport. Wel zijn er kwaliteitsverschillen tussen de voorscholen. Deze uitkomsten verschillen niet van de uitkomsten in 2019. Vooral het pedagogisch handelen is goed. Verbeterpunten liggen op het gebied van het aanbod, het educatief handelen en de samenwerking, zowel met ouders als met basisscholen als het gaat om vroegschoolse educatie.
- [Implementatie- en bestedingsonderzoek GOAB](#), slotmeting. De belangrijkste uitkomsten:
 - 960 uur en pbm in ve vrijwel overal ingevoerd.
 - Gemiddeld heeft een gemeente driekwart van de specifieke uitkering voor GOAB nodig voor het aanbieden van voorschoolse educatie.
 - Er komt nog een extra meting naar de besteding, met name onderbesteding SPUK en inzet eigen middelen (Cebeon).
- [Beleidsmonitor](#) Tel mee met Taal (TmmT): TmmT gaat over aanpak laaggeletterdheid onder volwassenen. Redelijk kritische evaluatie over 2020-2024 inzet TmmT. Respondenten zijn wel tevreden over verbeterde

samenwerking en grotendeels over de kwaliteit. Het is echter onduidelijk of de maatregelen bijdragen aan een groter bereik onder volwassenen.

- Themaonderzoeken Inspectie: Publicatie landelijk rapport KO en landelijk rapport LEA/vve (inclusief themaonderzoek Resultaatafspraken vroegschoolse educatie): komt net voor of na de kerst. Ook publicatie themaonderzoek signalen KO komt net voor of na de kerst. Meer informatie is te vinden via nieuwsbrief Onderwijsinspectie (je kunt je hierop abonneren), zie: <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuwsbrieven/onderwijsinspectie-voor-en-vroegschoolse-educatie>.
- Druk op de keten: Naar aanleiding van signalen over toenemende wachtlijsten, toename zwaardere zorgvragen bij (jonge) kinderen en stijging van het aantal kinderen met een migratieachtergrond, uit AZC's en kwetsbare gezinnen, hebben de ministeries van VWS, OCW en SZW besloten een onderzoek uit te zetten naar de druk op de keten van kinderopvang, basisonderwijs en zorg. Doel is zicht te krijgen op eventuele belemmeringen en onderliggende factoren. Berenschot is gevraagd het onderzoek uit te voeren. Q4 2023 zou het kwantitatief rapport gereed moeten zijn, het eindrapport is verwacht in 2024.
- **Personeelstekort in ve.** Uit het onderzoeksrapport blijkt dat circa een derde van de kinderopvangorganisaties die ve aanbieden, aangeeft een personeelstekort te hebben bij de uitvoering van ve. Dit is een kleiner aandeel tekorten dan in de kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Werkgevers in West-Nederland hebben het meeste last van het personeelstekort in ve. De verwachting is dat het tekort aan personeel in ve de komende jaren zal groeien als gevolg van:
 - Te weinig geschikte kandidaten;
 - Landelijke kwalificatie-eisen voor ve;
 - Aanvullende kwalificatie-eisen vanuit gemeenten;
 - Uitstroom van personeel;
 - Meer vraag naar ve.

Circa een derde (30 procent) van de kinderopvangorganisaties geeft aan een personeelstekort te hebben bij de uitvoering van VE. Daarmee ligt het aantal organisaties met personeelstekorten bij VE in lijn met tekorten die eerder werden gerapporteerd over de peuteropvang (33%). Het aantal organisaties dat personeelstekorten rapporteert is lager dan bij de kinderdagopvang (54%) en de buitenschoolse opvang (76%). Werkgevers in West-Nederland (Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland) hebben vaker (36%) een personeelstekort dan werkgevers in het zuiden (21%) of noorden (27%) van Nederland.

Overig

- **Briefadvies Onderwijsraad:** oproep Onderwijsraad aan Kabinet om in te blijven zetten op VVE; positief over de doelstellingen van het Programma Jonge Kind
- Jaarlijkse **vragenlijst** Inspectie rond vve en LEA; college moet akkoord gaan. Jaarlijks vullen gemeenten een vragenlijst in over hun taken voor de Lokale Educatieve Agenda en de voor- en vroegschoolse educatie. Door de regeling gegevensverstrekking verandert hier iets in. Vanaf volgend jaar moet het college van burgemeester en wethouders de ingevulde vragenlijst vaststellen. Daarna stuurt de gemeente de vastgestelde vragenlijst voor 1 april naar de Inspectie.
- **Lerende dialoog:** Dit najaar start de Onderwijsinspectie een lerende dialoog met 20 gemeenten over het thema de Lokale Educatieve Agenda. Met hen gaat de Inspectie in gesprek over hoe zij invulling geven aan dit jaarlijkse overleg. Het doel van het instrument lerende dialoog is, in het kader van stimulerend toezicht, om succesfactoren en eventuele knelpunten binnen de gemeente te achterhalen. En om ervaringen van verschillende gemeenten bij elkaar te brengen. Vervolgens gaat de Inspectie deze opbrengsten via een rapportage of webinar delen met alle gemeenten. De betreffende gemeenten zijn al door Inspectie benaderd.
- **D-score.** Tot voor kort werden van jonge kinderen alleen lengte en gewicht overal enigszins gelijk bepaald. Voor de algemene ontwikkeling van kinderen was geen duidelijke scoringsmethode. De door TNO

ontwikkelde Development Score (D-score), die door de World Health Organization (WHO) als meeteenheid is geaccepteerd, brengt daar verandering in. Met de D-score is het mogelijk om in één oogopslag de sociale, cognitieve en motorische ontwikkeling van jonge kinderen inzichtelijk te krijgen.

- **Regeling** onderwijskansen voor het VO. Waren voorheen de leerplusarrangement gelden. VO systematiek gaat op die van po lijken (onderwijsscores).
- **Handreiking** tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen. Deze handreiking is een toelichting op de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs.

SUBSIDIE VE

Uit het eerder aangehaalde implementatie en bestedingsonderzoek GOAB blijken grofweg twee soorten subsidiestructuren voor ve:

- koptarief (vergoeding aan aanbieders boven fiscaal maximum)
- vaste prijs per peuter

Daarnaast zijn er allerlei combinaties met groepssubsidie en activiteitsubsidie.

Het GOAB ondersteuningstraject krijgt veel vragen over de prijsopbouw en gaat hier begin volgend jaar een product voor schrijven. We blikken met de aanwezige gemeenten via een aantal vragen kort terug hoe dit voor subsidiejaar 2024 is gegaan. Ruim de helft van de aanwezige gemeenten heeft voor subsidiejaar 2024 wijzigingen doorgevoerd in systematiek of subsidiebedragen. Meest genoemde reden hiervoor is de standaard jaarlijkse aanpassingen rond indexering van bedragen. De meeste van de aanwezige gemeenten hebben de tarieven verhoogd, en betalen een koptarief boven het fiscaal maximum (met soms nog aanvullende subsidies). Een andere reden om de subsidieregeling aan te passen is het eigen beschikbare budget. Gemeenten die de regeling niet hebben aangepast, doen dit omdat zij inkoopafspraken hebben, de regeling al eerder is aangepast of niet bijvoorbeeld omdat dat net vorig jaar is gebeurd.

Op de vraag wat men doet nu het fiscaal maximum eerder deze maand is verhoogd, geeft de helft aan dit via de beschikkingen te gaan verrekenen.

Voor de nog te schrijven handreiking worden de volgende tips meegegeven:

- Goed beschrijven welke elementen (verplicht) onderdeel uitmaken van prijsopbouw en wat niet
- Welk deel is huisvesting
- Scholing in kwalificatie ve – wat is aannemelijk als verhouding om te betalen
- Kosten per groepsgrootte als die varieert
- Verschillende varianten of scenario's opnemen
- Zoveel mogelijk visueel maken, geen wiskundige berekeningen

Bij de toelichting geef een gemeente aan dat ze eerder dit jaar een kostprijsberekening door Buitenhek hebben laten uitvoeren door iedere ve-organisatie. Op basis daarvan is een reëel ve-tarief opgesteld.

Een andere gemeente meldt dat ze bij hun inkoopcontracten vermelden iedere stijging van fiscaal maximum mee te nemen. Om deze reden hoeven ze nu niet allerlei aanpassingen te doen.

VOORSCHOOLSE ZORGSTRUCTUUR

Veel gemeenten zijn bezig met de juiste ondersteuning organiseren voor ve- peuters met een aanvullende ondersteuningsvraag. Vormen van aanvullende ondersteuning zijn:

- Ondersteuning voor het kind (zorg coördinator, jeugdhulp)
- Ondersteuning pm'er (training/coaching)
- Aanpassingen in de groepsstructuur (groeps grootte, groepssamenstelling)
- Ondersteuning buiten de ve-groep (plusgroep, dagbesteding/kinderdagcentrum)

In kleine groepjes is uitgewisseld hoe men dit zelf heeft georganiseerd. Hieruit blijkt dat dit een actueel vraagstuk is en er is een diversiteit aan aanpakken gericht op het kind of de organisatie. Een greep uit de aanpakken van aanwezige gemeenten:

- Voorschools maatschappelijk werker (met verschillende benamingen, waaronder ook ouderconsulent)
- Ontwikkeling van jeugdhulpgroepen, precieze vorm nog niet duidelijk
- Inzetten op de kansen vanuit de [Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid](#) om ouders te bereiken
- IB'er op de groep
- Pilot of samenwerking met samenwerkingsverband die al vanaf 3 jaar betrokken wordt/zijn
- Schoolondersteuningsteam voor peuters
- Peuterconsulent

Belangrijke inzichten zijn dat korte lijnen en duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden nodig zijn om dit goed te organiseren.

IN DE ETALAGE

Een aantal gemeenten noemen interventies of ontwikkelingen waar zij trots op zijn:

- Inzet Thuis in Taal om oudersamenwerking vorm te geven
- Gebruik van ouders/welzijn/andere bij het begeleiden van ouders naar ve aanbod
- Kansen die GGG kan bieden rondom samenwerking om ouders te bereiken

VE IN DE GASTOUDEROPVANG

Er komt verkenning vanuit OCW en SZW naar de mogelijkheden van ve in de gastouderopvang. OCW is benieuwd hoe gemeenten hier naar kijken. Gevraagd is of ze dit wenselijk en haalbaar vinden, en welke voorwaarden zouden moeten gelden.

De aanwezige gemeenten vragen zich vooral of het kwaliteitsniveau van de gastouderopvang voldoende stevig is in de basis om een uitbreiding realistisch te laten zijn. Er is sprake van grote verschillen in kwaliteit, veel verloop, en dus weinig continuïteit. Dat maakt toezicht op kwaliteit ook ingewikkelder. Een aantal gemeenten herkent wel, zeker door wachtlijsten in de kinderopvang, dat er meer kinderen naar gastouders gaan, ook ve-kinderen.

KLEINE KERNEN

Ve in kleine kernen is vaak extra kwetsbaar, want de bezetting is laag. Er zijn enkele gemeenten die extra kleine kernen subsidie geven. Andere doen dat nog niet, maar zien wel dat deze voorzieningen onder druk staan vanwege vaak lagere bezetting.

In het gesprek geven enkele gemeenten aan zelf een kleine-kernen subsidie te hebben, bv via extra plus voor ve-peuteropvang in kleine kernen. Elders in het land wordt na wegvallen van vve-aanbod in de gemeente het aanbod verzorgt door een ve-locatie in een naburige gemeente, ook wordt vervoer naar een ve-locatie naar een andere kern georganiseerd. Gemeld wordt dat ouders vaak 'kernvast' zijn en dus niet snel naar volgende kern zullen gaan. Er zijn voorbeelden waarbij 4e dagdeel of ook 3e en 4e dagdeel bij dezelfde organisatie bij een andere ve-locatie wordt aangeboden. Sommige ouders gaan hier op in, andere niet. Gevraagd wordt of het aanbod ook door twee verschillende ve-organisaties gedaan mag worden. Ouders kunnen in theorie bij meerdere aanbieders aanbod afnemen. Dit geldt niet als 1 vorm van 960 uur aanbod. Pedagogisch is dit ook niet aan te raden (ws andere vve-methodiek). Ook twee facturen, waarbij men nergens gratis dagdelen krijgt in deze constructie. Kortom: ve-aanbod bij tweede-locaties van andere organisatie is af te raden.

Voorbeelden van subsidieregelingen met kleine-kernen subsidie:

- Goeree-Overflakkee: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR642977/4> (regeling 2023) en <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR642977/5> (regeling 2024)
- Oost Gelre: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR642801>
- Beekdaelen: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2021-481695.pdf>
- Krimpenerwaard: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR656833/1>
- Hengelo: https://www.hengelo.nl/bestanden/documenten/Inwoners/Scholing%20en%20vorming/Subsidieuitvoeringsregeling_2023_voorschool.pdf

AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

Graag horen we welke onderwerpen jullie volgende keer willen behandelen.

De volgende bijeenkomsten:

- **28 maart** 2024. Dit is met ve-aanbieders. Neem 1 of 2 vertegenwoordigers namens de ve-aanbieders van je eigen gemeente mee.
Dit is een fysieke bijeenkomst van 10.00 tot 12.00 in Theater de Maagd, Bergen op Zoom
- **20 juni** 2024 (zonder aanbieders)
Dit is eveneens een fysieke bijeenkomst van 10.00-12.00 in Theater de Maagd, Bergen op Zoom.

De uitnodigingen (agenda en stukken) volgen te zijner tijd via de mail.

Anne gaat per 1 januari 2024 voor zichzelf beginnen, dus communicatie over de kenniskring vanaf heden via Marco Zuidam. Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via mzuidam@oberon.eu. Ook voor vragen kun je bij Marco terecht.